

لابی‌گری در قرن بیست و یکم

شفافیت، صداقت و دسترسی

نویسنده:

مرال گدیک

مترجم: علی علاء‌الدینی

عنوان و نام پدیدآور: لابی‌گری در قرن بیست و یکم؛ شفافیت، صداقت و دسترسی / [سازمان همکاری و توسعه اقتصادی]؛ مترجم علی علاء‌الدینی.

مشخصات نشر: تهران: خبرگزاری فارس، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۴۴۰ ص؛ ۵/۲۱×۱۴؛ ۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۲۰-۵۸-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Lobbying in the ۲۱st century: transparency, integrity and access ۲۰۲۱.

موضوع: اعمال نفوذ سیاسی -- تاریخ -- قرن ۲۱ م.

شناسه افزوده: علاء‌الدینی، علی، ۱۳۶۰-، مترجم

شناسه افزوده: سازمان همکاری و توسعه اقتصادی

شناسه افزوده: Organisation for Economic Co-operation and Development

شناسه افزوده: خبرگزاری فارس

رده بندی کنگره: JF۵۲۹

رده بندی دیویی: ۳۲۲/۴۳

شماره کتابشناسی ملی: ۸۹۰۹۳۵۷

لابی‌گری در قرن بیست و یکم

شفافیت، صداقت و دسترسی

مترجم	:	نویسنده
علی علاء‌الدینی	:	ترجم
موسسه خبرگزاری فارس	:	انتشارات
اول / ۱۴۰۱	:	نوبت چاپ
۵۰۰ نسخه	:	شمارگان
۹۷۸-۶۰۰-۷۳۲۰-۵۸-۷	:	شابک
مرتضی بیگلری	:	جلد و صفحه‌آرایی
پودیس دانش	:	چاپ و صحافی
۱,۱۵۰,۰۰۰ ریال	:	قیمت

معاونت آموزش و پژوهش خبرگزاری فارس: تهران، ضلع شمال شرقی تقاطع خیابان انقلاب اسلامی و خیابان حافظ، کوچه شهید سمعی، معاونت آموزش و پژوهش خبرگزاری فارس، انتشارات خبرگزاری فارس | شماره تماس: ۰۲۱-۸۸۹۱۱۶۶۱

www.Book.farsnews.ir

Email: publications@farsnews.ir

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.

فهرست

۷.....	مقدمه مترجم.....
۱۱.....	پیش گفتار.....
۱۳.....	اختصارات و کلمات اختصاری.....
۱۵.....	تعاریف اصطلاحات.....
۱۹.....	فصل اول؛ لابی گری در قرن بیست و یکم.....
۴۹.....	فصل دوم؛ شفافیت.....
۱۴۷.....	فصل سوم؛ صداقت.....
۲۰۳.....	فصل چهارم؛ دسترسی.....
۲۱۹.....	فصل پنجم؛ خلاصه و نتیجه گیری.....

مقدمه مترجم

شناخت عوامل اثرگذار بر طراحی، تدوین، تصویب و اجرای سیاست‌های عمومی و مدیریت بهینه آنها می‌تواند به بهبود وضعیت کارایی و اثربخشی سیاست‌های وضع شده سیاستگذاران کمک نموده و در نهایت منافع و ارزش‌های عمومی بیشتری نصیب شهروندان نماید. بر همین اساس متخصصان مدیریت دولتی و حکمرانی نسبت به شناخت و کنترل عوامل مذکور اقدام می‌نمایند تا عملکرد دولت اثربخش‌تر از قبل شود. در یکی از بررسی‌های صورت گرفته در بحران سال ۲۰۰۸، متخصصان به عاملی مهم و اثرگذار بنام لابی و لابی‌گری در بخش عمومی پی بردند. لابی‌گران، افراد، موسسات، شرکت‌ها، سازمان‌ها، محافل و ... داخلی و خارجی هستند که با مقامات دولتی در سطوح و بخش‌های مختلف لابی کرده و بر تصمیمات و تدابیر در حال اتخاذ اثر می‌گذارند. میزان و حوزه‌های اثر لابی‌گری به اندازه‌ای بوده است که متخصصان مدیریت دولتی تصمیم به ساماندهی و کنترل آن از طریق وضع قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های اخلاقی گرفته‌اند تا سود لابی‌گران در راستای کسب منافع عامه قرار گیرد.

امروزه لابی‌گران ضمن لابی کردن با مقامات و مسوولان دولتی در ارکان مختلف دولت (اعم از قوه مجریه، پارلمان و ...) باعث شده‌اند تا سیاست‌های عمومی وضع شده در مرحله تدوین، تصویب و حتی اجرا از مسیر اصلی خود منحرف شده و

اهداف مدنظر از اتخاذ آنان بدرستی محقق نگردد، برخی کشورها برای جلوگیری از این اتفاق به وضع قوانین و دستورالعمل‌های لابی روی آورده‌اند ولی کماکان عدم شفافیت و نفوذ مخرب در بسیاری از تصمیمات وجود دارد و لابی‌گری در بخش عمومی بخوبی مهار و نظام‌مند نشده است.

همانطور که جلوگیری از نقش مخرب و منفی لابی‌گران می‌تواند سیاست‌گذاری عمومی را اثربخش نموده و بهبود دهد، استفاده درست از ظرفیت لابی‌گران و فعالیت‌های لابی (دریافت اطلاعات و نظرات لابی‌گران در وضع سیاست‌ها و ...) در بخش عمومی می‌تواند هر چه بیشتر عملکرد دولت‌ها را ارتقاء دهد. در همین راستا کشورهای عضو سازمان OECD و کشور پرو (غیرعضو) توصیه‌نامه سازمان مذکور را پذیرفته و طبق آن قوانینی را برای ساماندهی وضعیت لابی‌گری بخش عمومی کشور خود وضع نموده‌اند.

برخی از سرفصل‌های مهمی که در قوانین لابی‌گری کشورها بدان اشاره شده عبارتند از:

- ثبت نام لابی‌گران در سامانه مربوط به فعالیت‌های لابی‌گری در بخش عمومی
- ایجاد مرجعی در دولت جهت رسیدگی و نظارت بر فعالیت‌های لابی‌گری در بخش عمومی
- ممنوعیت لابی‌کردن مقامات و مدیران دولتی با لابی‌گران ثبت نام نشده و نامشخص
- بازبودن دستور کار مقامات، مدیران و حکمرانان دولتی و نمایندگان مجلس برای عامه مردم
- تهیه، تدوین و انتشار عمومی خاطرات فعالیت‌های مقامات دولتی و نمایندگان در دوره تصدی‌گری
- شناخت دقیق مشاوران و پیمانکاران تخصصی (مراکز تحقیقاتی و پژوهشی، دانشگاه‌ها و ...) مقامات و دستگاه‌های دولتی و تحلیل نوع، نحوه و میزان اثرگذاری آنها (ارائه مشاوره، انجام پروژه‌های تخصصی و ...) بر تصمیمات و

- سیاست‌های بخش عمومی
 - شناخت دقیق رسانه‌های اجتماعی (مراکز تحقیقاتی و پژوهشی، دانشگاه‌ها و ...) فعال و موثر بر تدابیر و اقدامات بخش عمومی و تحلیل نوع، نحوه و میزان اثرگذاری آنها (تولید و انتشار اخبار و اطلاعات دارای سوگیری و ...) بر تصمیمات و سیاست‌های بخش عمومی
 - شناسایی زمان و نحوه تولید و انتشار اخبار و اطلاعات دولتی و دسترسی شهروندان به آنها
 - و ...
- اکنون که مسوولان و مدیران محترم کشور در دولت و مجلس شورای اسلامی به موضوع شفافیت و اصلاح امور اهتمام دارند، لازم است موضوعات و ابعاد مرتبط بالابی‌گران و فعالیت‌های لابی‌گری در بخش عمومی و دولت نیز مورد توجه قرار گرفته و ساماندهی شود. امیدوارم این کتاب که شاید مقدمه خوبی برای طرح این موضوع است مورد استفاده متخصصان و مسوولان خدوم کشور قرار گرفته و به بهبود وضعیت سیاست‌گذاری و اجرای سیاست در کشور کمک نماید. هر چند که ملاحظات طراحی قوانین مرتبط بالابی در کشور ما دارای پیچیدگی‌ها و ظرافت‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و امنیتی مربوط به خود می‌باشد که حتماً متخصصان بدان توجه خواهند داشت.
- در پایان لازم است از حمایت‌های جناب آقای دکتر تیرانداز - مدیرعامل محترم خبرگزاری فارس - و مجموعه همکاران زحمت کش ایشان در انتشار این مجموعه تشکر نموده و برایشان آرزوی موفقیت و پیروزی نمایم.

به امید آبادانی و پیشرفت ایران اسلامی
علی علاءالدینی